

Državni izpitni center

JESENSKI IZPITNI ROK

Osnovna in višja raven

GRŠČINA

NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Torek, 27. avgust 2013

SPLOŠNA MATURA

IZPITNA POLA 1

OR in VR

Slovnica, kultura, civilizacija in književnost

Splošna navodila

Kandidat mora v Izpitni poli 1 pokazati, da praktično obvlada osnovne slovnične zakonitosti grškega jezika: da pozna sistem in njegovo delovanje na vseh jezikovnih ravneh (glasoslovni, oblikoslovni, skladijski in besedni). Prav tako mora pokazati, da je sposoben razumevati pravilna in smiselna sporočila (v obliki stavkov) glede na jezikovna pravila grškega jezika in običajno pomensko rabo v klasični grščini. Posebne naloge so namenjene preverjanju znanja iz književnih in kulturno-civilizacijskih vsebin, s katerimi se je kandidat seznanil pri pouku in domačem branju.

Naloga	Točke	Odgovor	Dodatna navodila
1	1	♦ ὅς	Za vsako napačno rešitev se odbije 1 točka; če je napak v eni besedi več, se lahko za eno besedo odbije največ 1 točka.
	1	♦ ἀληθής	
	1	♦ οὗτος	
	1	♦ πολὺς	
Skupaj	4		

Naloga	Točke	Odgovor	Dodatna navodila
2	2	♦ inf. fut. akt. glagola βλέπω	Za vsako napačno rešitev se odbijeta 2 točki.
	2	♦ 3. os. sg. impf. med. glagola διαλέγομαι	
Skupaj	4		

Naloga	Točke	Odgovor	Dodatna navodila
3	2	♦ ἔξω	Za vsako napačno rešitev se odbijeta 2 točki.
	2	♦ συνῆσαν	
	2	♦ ἰδέ	
Skupaj	6		

Naloga	Točke	Odgovor	Dodatna navodila
4	1	♦ οἱ ἐφύλαττον τὰ τείχη (oziralni odvisnik)	Za vsako napačno določitev se odbije 1 točka.
	3	♦ Τοὺς νεανίας, οἱ φυλάξουσιν τὰ τείχη, οἴκαδε πέμψομεν.	
Skupaj	4		

Naloga	Točke	Odgovor	Dodatna navodila
5	5	♦ Τὰ ζῶα τέτταρας πόδας ἔχει.	Če je izbrana napačna skladijska zveza, se odbijejo 3 točke; za točkovanje oblikoslovnih in pravopisnih napak glejte splošna navodila; če je napak v enem stavku več, se za ustrezni stavek odbije največ 5 točk.
	5	♦ Οἱ Ἕλληνες ἐπαιδεύοντο ὑπὸ τῶν ποιητῶν καὶ τῶν φιλοσόφων	
Skupaj	10		

Naloga	Točke	Odgovor	Dodatna navodila
6	12	♦ τοῦ πολέμου ♦ τῆς εἰρήνης ♦ Πολλοὶ ♦ ἐπικίνδυνον ♦ τοῦ Σωκράτους	Za vsako napačno oblikoslovno rešitev se odbijeta 2 točki; za pravopisne napake se odbije po 1/2 točke; če je napak v enem stavku več, se za ustrezni stavek odbijejo največ 3 točke.

Naloga	Točke	Odgovor
7	10	♦ Sem sodijo komedije, ki so jih uprizarjali v Atenah v 5. stol. pr. Kr. V celoti je ohranjenih le 11 Aristofanovih komedij. Deli Stare komedije so: prolog (otvoritveni prizor pred nastopom zboru), parodos (vstopna pesem zboru), agon (razprava med dvema nasprotnikoma, z argumenti za in proti. Običajno poteka v obliki dveh govorov v tetrametru), parabaza (prihod v ospredje), epizode (vmesna dejanja, ki osvetljujejo sklepe, do katerih je prišlo v agonu), eksodos (sklepni prizor, v katerem stopi v ospredje temeljno sporočilo drame). Za uprizoritev dram so bili potrebni trije ali včasih štirje igralci. Najpomembnejši je bil zbor. V vseh komedijah so komentirali aktualne osebe, dogodke, ustanove, smešna dogajanja v vzgoji, glasbi, književnosti ... Nespoštljivo so obravnavale bogove, a jih ne zanikajo. Stara komedija je mešanica verskega obreda, satire, kritike (politične, družbene, literarne), šale in burke.

Naloga	Točke	Odgovor
8	10	♦ Za arhaično grško družbo je bila značilna močna aristokracija, ki je skrbela za tradicijo aristokratskih vrednot. Zbirala se je na raznih igrah – športnih tekmovanjih. Ideal moči, telesa in mišic nam kaže kouros, kip na grobu aristokrata. Največja športna tekmovanja so bile olimpijske igre, ki so se začele po prvi poletni luni in so trajale pet dni. Tekmovalci so prišli iz vsega grškega sveta: celega Sredozemlja in Ponta. V tem času je bil sklenjen tudi mir, da so tekmovalci lahko varno prišli in se vrnili. Olimpijske igre so prirejali že zelo zgodaj, spisek zmagovalcev pa sega do l. 776 pr. Kr. Potekale so do l. 394 po Kr., ko jih kot poganski festival ukinil cesar Teodozij. Na športnih tekmah so tekmovali v različnih panogah: boksu, dirkah z vozovi, pankratiju. Peterboj je bil sestavljen iz meta diska, kopja, skoka v daljino, teka in rokoborbe.

Naloga	Točke	Odgovor
9	10	♦ Za Sokratovo filozofsko mišljenje je značilno iskanje definicij (npr. Kaj je pogum? Kaj je resnica?), brez katerih je resnično spoznanje nedosegljivo. Išče mejo med resničnim spoznanjem in mnenjem, ki je lahko le po naključju pravilno. Z metodo raziskovanja in postavljanja vprašanj ter z odgovori nanje skuša priti do definicij. Njegovo razumsko spoznanje je bilo namenjeno temu, da bi s pravilnim življenjem dosegli srečo. V Platonovem dialogu Teajtet je predstavljen, kako se primerja z babico; ni učitelj in tudi sam ne more spočeti modrosti, lahko pa pomaga drugim, da odkrijejo resnico, ki je v njih samih (babiška veščina ali majevtika). Njegov δαιμόνιον ali božansko znamenje ga vodi k temu, kar je prav. Ni bil skeptik ali moralni relativist, pač pa verjame, da obstajajo vrline, ki jih je mogoče spoznati, ter da ima dobro življenje le malo zveze z materialnim uspehom.

Naloga	Točke	Odgovor
10	10	♦ Kot beseda za družino se ponavadi uporablja izraz οἶκος, ki bolj označuje gospodarsko enoto kot pa sorodstveno zvezo. Pomembno je bilo, da se οἶκος ohranja skozi rodove čim bolj neokrnjen, da je lahko družina preživela. Dekle je pomenilo stroške zaradi dote, preveč otrok pa bi ogrozilo οἶκος. Ženske niso mogle dedovati in so bile pod vplivom moškega. To je bil oče, ki se je v starosti umaknil in je položaj prevzel eden od sinov. Dekleta so dobila doto, ki pa je postala last varuha. Atenska ženska je po poroki skrbela le še za οἶκος. Bila je večinoma doma, predla in tkala ter skrbela za vzgojo otrok. Iz hiše načeloma ni hodila. Moški so tudi v javnosti lahko imeli druge ženske. Zelo znane so hetere – bolj izobražene spremljevalke na moških gostijah.

Skupno število točk izpitne pole 1 OR/VR: 80

IZPITNA POLA 2**OR in VR****Prevod****Merila ocenjevanja**

Prevod iz grščine v slovenščino točkujemo po teh merilih:

Točke	Merila	Dodatna navodila
do 40	a) pravilnost grške slovnice	Napake se odštevajo od največjega možnega števila točk (negativna metoda): – napake, ki kažejo na nerazumevanje grškega besedila, se točkujejo z odbitkom 5 točk; – napake, ki kažejo na nepoznavanje posamezne grške oblike, se točkujejo z odbitkom 2 točk; – napake, ki izvirajo iz predhodne napake, se točkujejo z odbitkom 1 točke; – napake, ki kažejo na premajhno doslednost pri prevajanju, se točkujejo z odbitkom 1 točke; – napaka v izbiri besede pomeni odbitek 1 ali 2 točk: 1 točko odbijemo, kadar je izbrana manj ustrezna beseda, 2 točki pa, kadar izbrana beseda ni ustrezna ali kadar beseda manjka; – obvladovanje slovenske slovnice vrednotimo po številu napak v slovenskem oblikoslovju in skladnji, pa tudi v pravopisu. Napake v pravopisu točkujemo kakor grške pravopisne napake (po 1/2 točke), napake v oblikoslovju in skladnji pa kakor grške oblikoslovne napake (po 2 točki).
do 25	b) ustreznost besedišča	
do 5	c) pravilnost slovenske slovnice	
do 10	d) slogovna ustreznost	Dodatno se dodeli od 0 do 10 točk (pozitivna metoda). S točkami od 0 do 10 ovrednotimo celoto jezikovnih značilnosti prevoda: – vsebinsko, slovnično in pravopisno pravilnost; – stavčno zgradbo; – ustreznost (natančnost in jasnost) besedišča; – naravnost izražanja.

Končna ocenitev prevoda je seštevek točk, doseženih po teh merilih:

Točke	Merila
70–80	Prevod je sklenjen, vse zveze so prevedene ustrezno. Besedišče je prevedeno ustrezno, iz slovarja je izbran pomensko in slogovno najustreznejši pomen. Stavčna zgradba ustreza grškemu izvorniku in se od njega razlikuje le tam, kjer bi bil prevod sicer slovnično napačen ali slogovno pomanjkljiv.
60–69	Prevod je sklenjen, ustrezno so prevedene vse zveze razen največ dveh; tiste, ki niso prevedene ustrezno, ne vplivajo bistveno na razumljivost celote. Besedišče je sicer pravilno, vendar iz slovarja izbrane besede niso slogovno ustrezne. Stavčna zgradba ustreza grškemu izvorniku, od njega se razlikuje le tako, da ne pači smisla izvornika.
50–59	Prevod je sklenjen, ustrezno prevedenih je več od polovice zvez: največ dve zvezi bistveno vplivata na razumljivost celote. Besedišče v največ dveh primerih ni prevedeno ustrezno, iz slovarja je izbrana napačna ustreznica. Stavčna zgradba se oklepa grškega izvornika na škodo slovenske slovnične ali sloga. Pojavljajo se napake, ki kažejo, da kandidat ni prepoznal skladijske zveze v grškem besedilu.
40–49	Vsaj polovica zvez je prevedenih ustrezno. Tiste, ki niso prevedene ustrezno, bistveno vplivajo na razumljivost celote, vendar se prevod ne oddaljuje od smisla grškega izvornika. V vsaj polovici primerov je iz slovarja izbrana pomensko ustrezna beseda. V največ dveh primerih pa grška beseda ni prevedena. Stavčna zgradba le deloma ustreza izvorniku. Nastajajo slovnične napake zaradi napačne izbire besede in napake, ki kažejo, da kandidat ni prepoznal skladijske zveze ali slovnične oblike v grškem besedilu.

Rešitev

Basen o lisici in orlu

Orel in lisica sta sklenila prijateljstvo in se odločila, da bosta živela blizu drug drugega. Orel se je povzpel na visoko drevo in ima tam mladiče, lisica pa je povrgla pod grmom (, ki je bil) pod drevesom. In nekega dne, ko je šla lisica na lov, je orel, ker mu je primanjkovalo hrane, zletel z drevesa h grmu, ugrabil (lisičin) zarod in ga s svojimi mladiči požrl. Ko se je lisica vrnila in videla, kaj se je zgodilo, ni bila žalostna toliko zaradi mladičev, ampak bolj zaradi obrambe. Bila je namreč kopenska (žival) in ni mogla zasledovati krilate (živali). Zato ga je (samo) od daleč preklinjala. Ko pa so neki ljudje na polju žrtvovali kozo, je orel priletel dol in odnesel v gnezdo kos kože skupaj z žarečim ogljem. Ko je zapihal močan veter, je gnezdo, ker je bilo iz drobnega, starega sena, zajel močan ogenj. Mladiči so zgoreli – niso namreč še mogli leteti – in padli na tla. Lisica je prišla in jih vse požrla vpričo orla. Zgodba uči, da se tisti, ki prekršijo dogovor o prijateljstvu, čeprav ubežijo kazni tistih, ki so bili oškodovani, zaradi (njihove) šibkosti, vendarle ne bodo izognili božjemu maščevanju.

(Vir: Ezop)

Skupno število točk izpitne pole 2 OR/VR: 80